

вити $0,62 \% + 1 \% = 1,62 \%$, то рівень прибутковості банківської групи зросте з $3,17 \%$ до $3,17 \% + 0,76 \% = 3,93 \%$.

У результаті побудови емпіричної регресійної моделі рівня прибутковості банківської групи були отримані такі результати: підтверджено, що фактори дійсно мають вплив на рівень прибутковості банківської групи; визначено, що на $99,67 \%$ рівень прибутковості банківської групи визначається рівнями прибутковості учасників групи; побудовано графік довірчого інтервалу для функції моделі; здійснено умовний прогноз рівня прибутковості банківської групи на 2012 р.; розраховано, що еластичність рівня прибутковості банківської групи відносно рівня прибутковості учасника 1 становить $24,1 \%$, а відносно рівня прибутковості учасника 2— $9,7 \%$.

Амоша О. І.,
академік НАН України, д-р екон. наук, професор, директор,
Інститут економіки промисловості НАН України,
Гришко І. Л.,
аспірант, Донбаський державний технічний університет

ВПЛИВ ПРАВОВИХ ФАКТОРІВ НА ІНВЕСТИЦІЙНУ ПРИВАБЛИВІСТЬ ВУГЛЕДОБУВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасному стані розвитку як економіки України в цілому, так і вугільної галузі, дуже важливими є правові аспекти провадження господарської діяльності. Під час здійснення своєї діяльності вугледобувні підприємства змушені дотримуватися діючого законодавства України, яке не завжди відповідає принципам справедливості та верховенства права. В результаті цього ускладнюються певні аспекти діяльності вугледобувних підприємств, що призводить до зниження ефективності функціонування підприємства в цілому. Ці обставини впливають на результати діяльності вугледобувних підприємств і знижують їх інвестиційну привабливість. Така ситуація, суттєво погіршує стан та перспективи розвитку вугільної галузі, що зумовлює актуальність теми дослідження.

Метою є визначення рівня впливу всіх правових аспектів на інвестиційну привабливість вугледобувних підприємств і розробки напрямів щодо його зменшення та подолання наслідків.

Основними умовами формування інвестиційної привабливості є підтримка потужності шахт за рахунок концентрації ресурсів, адресності інвестування в основні технологічні ланки, а також

перерозподілу ресурсів на користь перспективних шахт. Це дозволить підвищити інтенсивність інвестування.

Найактуальнішою формою інвестування для вугільної галузі України є приватизація.

Вугледобувне підприємство, як і будь-який інший суб'єкт господарювання, що діє на території України, має дотримуватися норм діючого законодавства. У своїй діяльності вугледобувні підприємства керуються великою кількістю нормативно-правових актів, що мають різну юридичну силу та відносяться до різних галузей права. Крім того, в частині українського законодавства, що регулює здійснення підприємництва, існує велика кількість прогалин, неточностей та суперечностей. Ця ситуація призводить до того, що розвиток вугледобувних підприємств суттєво стримується або переривається певними правовими аспектами. Ці аспекти полягають в ліцензійних, дозвільних, податкових та інших обмеженнях.

У той же час, аналогічні правові аспекти існують і під час здійснення інвестицій у вугільні підприємства та їх приватизації. Це призводить до того, що потенційні інвестори вимушені шукати інші об'єкти інвестування, приватизація яких менш залежна від правових аспектів.

Такий стан зумовлений як об'єктивними, так і суб'єктивними факторами. До об'єктивних можна віднести той факт, що підприємства вугільної галузі є стратегічно важливими для держави і їх діяльність, а особливо приватизація, повинна здійснюватися виключно під пильним контролем влади. Також, до об'єктивних факторів можна віднести обставини, пов'язані зі значно підвищеним ризиком для працівників вугледобувних підприємств, низький рівень інтенсивності інноваційної діяльності й необхідність її стимулювання та містоутворюючий статус багатьох підприємств вугільної галузі.

До суб'єктивних факторів, на нашу думку, можна віднести: існування розподілу вугледобувних підприємств за сферами впливу певних політичних структур, досвід криміналізації вугільної галузі, яку, здебільшого, вдалося подолати, відсутність єдиної та тривалої державної програми приватизації вугледобувних підприємств.

Усі ці фактори, як окремо, так і в комплексі, здійснюють вплив на діяльність вугледобувних підприємств у цілому та безпосередньо на їх інвестиційну привабливість. Цей вплив може мати різні прояви, які знаходять своє відображення у таких групах:

— прямої зміни інвестиційної привабливості внаслідок прояву конкретного фактору (група 1);

— опосередкованої зміни інвестиційної привабливості, що обумовлена зміною основних показників діяльності вугледобувного підприємства під впливом конкретного фактору (група 2).

Кожен фактор може мати один або кілька проявів, які можуть збільшувати або зменшувати інвестиційну привабливість вугледобувних підприємств.

Зазначені правові фактори знаходять 22 різні види проявів. Цей перелік є невиключним, тобто існують інші прояви, які, на нашу думку, є менш суттєвими.

Із 22 зазначених видів, 13 прямо впливають на інвестиційну привабливість вугледобувних підприємств і тільки 4 прояви підвищують інвестиційну привабливість. Це пояснюється відсутністю ефективної та справедливої нормативно-правової бази, яка б регулювала інвестиційну діяльність як у вугільній галузі, так і в економіці в цілому.

Таким чином, вугледобувні підприємства зобов'язані дотриматися діючого законодавства, яке має суттєві недоліки. Ці недоліки, під впливом факторів, зазначених в цій статті, призводять до зміни інвестиційної привабливості. У більшості випадків ці зміни є негативними, що пов'язано з несправедливістю та недотриманням принципу верховенства права.

Для підвищення інвестиційної привабливості вугледобувних підприємств необхідне унеможливлення або значне зниження проявів зазначених факторів.

Досягти цього можливо шляхом розробки комплексної державної програми приватизації вугледобувних підприємств, яка б містила не тільки декларативні норми, що встановлюють загальні абстрактні напрями приватизації, а і конкретні законопроекти змін до існуючого законодавства, що б призвело до удосконалення сучасної нормативно-правової бази.

Бурчевський В. З.,
*канд. екон. наук, доцент кафедри обліку в кредитних
і бюджетних установах та економічного аналізу,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

СТРАТЕГІЧНИЙ БЕНЧМАРКІНГ — ПРОБЛЕМИ І РІШЕННЯ

Для успішної інтеграції України в світове господарство необхідно вивчення, систематизація і впровадження зарубіжних теоретичних і практичних досягнень у стратегічній діяльності підприємств. Для прийняття рішень щодо позиціонування підприємства на ринку й вибору стратегії розвитку доцільним є застосування бенчмаркінгу.